

INSTRUKCIJA NR. I-8 PAR ELEKTRODROŠĪBU

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta
22.08.2023. noteikumiem Nr. 474

“Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe,
pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”

1. Vispārējās prasības

- 1.1 Klases audzinātājs organizē saviem audzēkņiem elektrodrošības instrukcijas apgūšanas nodarbības.
- 1.2 Ar šo instrukciju audzēkņi ir jāiepazīstina ne retāk kā reizi gadā.
- 1.3 Elektrosadales skapjiem jābūt noslēgtiem. Sporta skolas audzēkņiem aizliegts patvaļīgi tos atvērt un veikt darbības ar tajā izvietotajām ietaisēm, kā arī veikt jebkādas darbības ar elektrosadales skapju galvenajiem svirslēdžiem, paketslēdžiem vai drošinātājiem.
- 1.4 Audzēkņiem aizliegts uzturēties transformatoru punktu tuvumā un iekļūt ēkās, kurās tie atrodas. Nepieciešams ziņot pieaugušajiem vai atbildīgajiem dienestiem, redzot, ka punkta durvis ir atvērtas. Ja mājdzīvnieks nejauši iekļūst transformatora punktā, aizliegts paša spēkiem mēģināt to glābt.
- 1.5 Elektrībai nav ārēju pazīmju un cilvēka maņu orgāni nevar iepriekš brīdināt par draudošajām briesmām. Bīstama situācija tiek apzināta par vēlu, kad nelaimi vairs nevar novērst. Elektriskās strāvas iedarbība rada nervu, elpošanas, sirds, asinsvadu sistēmas darbības traucējumus, krampjus, apdegumus. Atkarībā no caurplūstošās strāvas lieluma var iestāties nāve.
- 1.6 Nedrīkst tuvojies zemē nokritušam elektrības vadam tuvāk par 8 metriem.
- 1.7 Negaisa laikā ir bīstami stāvēt pie elektrības stabiem un kokiem.
- 1.8 Elektriskās strāvas iedarbības radītās sekas var parādīties tikai pēc ilga laika.
- 1.9 Elektriskās strāvas iedarbības rezultātā cilvēkam var tikt paralizētas balss saites un viņš nevarēs pasaukt palīgā.
- 1.10 Elektrība ir bīstama, ja ar to rīkojas neuzmanīgi. To nevar redzēt vai dzirdēt, bet var sajūst, pieskaroties strāvu vadošām daļām. Katra šāda pieskaršanās ir nāvējoši bīstama.
- 1.7 Dzeltenā trijstūrveida zīme ar melnu apmali un melnu zibeni vidū vienmēr brīdina par elektrobīstamību un draudiem dzīvībai. Šī zīme brīdina – **NETUVOJIES !**
- 1.8 Ja redzat citus bērnus, kuri bojā elektroiekārtas, tad brīdiniet viņus par elektrobīstamību un iespējamām nelaimēm,

2. Audzēkņiem ir jāzina un jāievēro

- 2.1 Nekāp elektrolīniju stabos un neļauj to darīt arī citiem .
- 2.2 Nespēlēties zem elektrolīnijām, nesvied uz tām stieples un citus priekšmetus.
- 2.3 Netuvojies pārrautiem elektrolīniju vadiem, kas nokrituši uz zemes- tuvāk par 5-6 metri zemsprieguma līnijai un par 20- 30 metriem augstsprieguma līnijām.

- 2.4 Never vaļā transformatoru apakšstaciju durvis un neej iekšā šajos namiņos arī tad, ja durvis ir atvērtas.
- 2.5 Aizliegts likt slēdžos, rozetēs neatbilstošus priekšmetus, ieslēgt apgaismojumu, sitot pa slēdzi, kā arī citādi mehāniski bojāt elektrovadus, slēdžus, rozetes u. tml.
- 2.6 Nelabo drošinātājus un nekad netin vadus ap bojātiem drošinātājiem.
- 2.7 Neremontē sadzīves elektroierīces, ja tās ir pieslēgtas elektrībai.
- 2.8 Nelieto elektroierīces, kurām bojāti apvalki vai vadu izolācija.
- 2.9 Nedzen naglas, neurbj caurumus sienās nepārbaudot, vai tur nav elektroinstalācijas vadu.
- 2.10 Nerauj kontaktdakšas aiz pieslēgvada.
- 2.11 Nelej ūdeni elektrotīklam pieslēgtās tējkannās vai kafijas automātos.
- 2.12 Nemaini spuldzes, netīri lustras, elektrības vadus, ja nav atslēgta elektriskā strāva.
- 2.13 Neizmanto elektroinstalācijas vadus priekšmetu nostiprināšanai vai uzkāšanai.
- 2.14 Aizliegts remontēt elektroinstrumentus un ierīces, pieskarties atkailinātiem vadiem, apgaismojuma armatūrai un citām strāvu vadošām daļām, noņemt nožogojumus vai aizsargapvalkus – tas jā dara kvalificētam personālam.
- 2.15 Daudzas sadzīvē lietojamas ierīces tiek darbinātas ar baterijām. Bateriju spriegums nav liels, taču to sastāvā ir indīgas vielas, tāpēc nekādā ziņā nedrīkst baterijas izjaukt, bojāt to apvalku vai tml. Sevišķi bīstama ir bateriju iekļūšana gremošanas orgānos.

3. Audzēkņu rīcība neparedzētās situācijās

- 3.1 Ja pēkšņi tiek pārtraukta elektriskās enerģijas padeve, jāizslēdz visi elektropatērētāju slēdži.
- 3.2 Ja jūtama elektrovadu izolācijas deguma smaka, radies īssavienojums vai pārrāvums elektropadeves sistēmā, jāatvieno elektrotīkls ar galvenā svirslēdža palīdzību.
- 3.3 Ja uz iekārtas korpusa sajūtams elektriskās strāvas spriegums, tā nekavējoties jāizslēdz.
- 3.4 Ja cilvēks guvis elektrotraumu, nekavējoties cietušais jāatbrīvo ar drošiem paņēmieniem no elektriskās strāvas iedarbības (ar sausu koku jānoņem vads vai aiz sausām drēbēm jāatvelk nost no vada). Nekavējoties jāpaziņo jebkuram skolas darbiniekam, jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība, un, ja proti, jāsniedz pirmo neatliekamo palīdzību.
- 3.5. Elektrotraumu gadījumā:
  - ziņot trenerim vai citam pieaugušajam;
  - nodrošināt pirmās palīdzības sniegšanu (skatīt noteikumus par pirmās palīdzības sniegšanu);
  - nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību par tālruni 113 vai 112
- 3.6. Elektroierīču bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās, deguma smaka u.c.) pārtraukt darbu ar tām (izslēgt), ziņot trenerim vai sporta skolas administrācijai un brīdināt citus par radušos situāciju.
- 3.7. Ugunsgrēka gadījumā izsaukt ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, zvanot pa tālruni 112.
- 3.8. Elektroizdegšanās gadījumā aizliegts dzēst uguni ar ūdeni. Izmantot smiltis vai ugunsdzēsamos aparātus. Drīkst izmantot pulvera tipa vai ogļskābās gāzes ugunsdzēsamos aparātus. Darbības shēma norādīta uz aparātiem.
- 3.9. Rīcība ugunsgrēka gadījumā noteikta ugunsdrošības noteikumos audzēkņiem.

SASTĀDĪJA:

Edgars Vaivods

(Apliecība PA Nr.062861)

2023.gada 1. septembrī